

2021-01-29

**Sektionen för hälsa och
jämsällhet**

Helén Lundkvist Nymansson

Regeringen
Statsrådet Ardalan Shekarabi
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

**Hemställan om ändring i förordningen (2020:196) om ändring i
förordningen (1995:1051) om skyldigheten att lämna
läkarintyg m.m i sjukpenningärenden i vissa fall**

Sammanfattning

Mot bakgrund av den stora belastningen på hälso- och sjukvården till följd av stor smittspridning av det virus som orsakar covid-19 och en ökande arbetsbörda förknippad med vaccineringen mot covid-19, hemställer SKR om ändring i förordningen (2020:196) om ändring i förordningen (1995:1051) om skyldigheten att lämna läkarintyg m.m. i sjukpenningärenden i vissa fall.

SKR:s begäran om ändring innebär att den försäkrade ska styrka nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom senast från och med den 21:e dagen efter sjukperiodens första dag genom att lämna in ett läkarintyg till Försäkringskassan. Ändringen bör genomföras så skyndsamt som möjligt.

Situationen i hälso- och sjukvården

Allt sedan pandemin bröt ut i mars 2020, har hälso- och sjukvården varit utsatt för mycket stor belastning. Under våren genomfördes omfattande omställningar i hälso- och sjukvården där delar av den icke akuta, elektiva vården ställdes in för att bereda plats för tillströmningen av patienter som behövde vård för covid-19. Den uppskjutna vården började återupptas redan före sommaren, när smittspridningen i samhället sjönk. SKR:s uppföljning visar att så mycket som 80 procent av vården har genomförts under 2020, trots de stora omställningarna. Sommarmånaderna innebar en viss lättnad i belastningen på sjukvården.

Under hösten tog smittspridningen ånyo fart och belastningen ökade återigen på sjukvården. Trycket på sjukvården under hösten har på vissa sätt varit tyngre och mer komplex: en uttröttad personal efter vårens belastning har återigen fått växla upp, den uppskjutna vården har behövt tas igen och verksamheter som testning och smittspårning har växt i volym. Till detta läggs nu ytterligare en ny uppgift – massvaccination av den vuxna befolkningen.

Under våren var det många patienter som avstod från att söka vård. Antalet besök i primärvården sjönk under mars och april 2020 till följd av rädsla för smitta eller för att inte belasta sjukvården. Besöken till primärvården ökade därefter för att nu ligga på en normal nivå. Den specialiserade vården, däribland intensivvården, drar fortfarande ett

mycket tungt lass under pandemin, men belastningen på primärvården har stadigt ökat till följd av testning, smittspårning och den kommande volymökningen av vaccinationer.

Försäkringskassans handläggning

Regeringens åtgärder om temporärt upphävt karensavdrag och undantag från krav på läkarintyg under sjuklöneperioden har varit angelägna åtgärder för att minska risken för smittspridning och för att avlasta hälso- och sjukvården.

Försäkringskassan beslutade den 25 mars 2020 att handläggningen av sjukpenningärenden skulle styras i riktning mot att i större omfattning fatta interimistiska beslut enligt 112 kap. 2 och 2 a §§ SFB. Med hänvisning till den hemställdan SKR ställde till regeringen den 12 mars 2020, angav Försäkringskassan som skäl till inriktningsbeslutet att avlasta sjukvården och minska smittspridningen av covid-19. Inriktningsbeslutet innebar i praktiken att Försäkringskassan avvaktade med att begära något läkarintyg förrän dag 21 i sjukperioden och istället pröva om det fanns förutsättningar för ett interimistiskt beslut, ett förfarande som kräver stora handläggningsresurser vid Försäkringskassan.

Försäkringskassans inriktningsbeslut innebar en avlastning som välkomnades av hälso- och sjukvården. När Försäkringskassan beslutade att den 1 november 2020 återgå till den gängse ordningen med att begära läkarintyg från dag 15, väckte det mycket kritik från regionerna och oro för vad den tilltagande smittspridningen skulle innebära för belastningen på sjukvården.

De ändringar och tillfälliga förmåner som genomförts i sjukförsäkringen det senaste året har varit motiverade av den situation som råder under pandemin och syftat till att underlätta för hälso- och sjukvården, skydda personer i riskgrupp och underlätta för föräldrar med sjuka barn. Mängden regeländringar har emellertid krävt resurser av Försäkringskassan och utgjort en utmaning för Försäkringskassans handläggare, för hälso- och sjukvårdens personal och för arbetsgivare i att förstå och tillämpa dem korrekt.

Tydlighet och konsekvens i tillfälliga regeländringar underlättar för alla parter och minskar risken för felaktiga beslut och att resurser ägnas åt fel saker. En förordningsändring skulle öka tydligheten om vad som gäller och därmed underlätta Försäkringskassans handläggning och avlasta en mycket ansträngd hälso- och sjukvård.

Hemställan

Mot bakgrund av ett alltjämt stort behov av avlastning på hälso- och sjukvården hemställer SKR om en tillfällig ändring i förordningen (2020:196) om ändring i förordningen (1995:1051) om skyldigheten att lämna läkarintyg m.m. i sjukpenningärenden i vissa fall, som innebär att den försäkrade ska styrka

nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom senast från och med den *21:a dagen* efter sjukperiodens första dag genom att lämna in ett läkarintyg till Försäkringskassan. Förordningsändringen bör införas skyndsamt för att underlätta och avlasta hälso- och sjukvården i ett mycket ansträngt läge.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande